Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

LOKALHISTORISK FORENING OG ARKIV

Bjergsted

Lokalhistorisk Forening og Arkiv
Svebølle Aktivitetscenter
Centervej 13 – 4470 Svebølle

Bryllupsbillede af
Emmy Marie Andersen og Ejvind Birk, 1930 på Sejerø.
Læs historien på s. 5.

Læs inde i bladet:

Om Arkivet s. 2
Generalforsamling s. 3
Indbydelse til foredrag s. 4
Min barndoms ferier på Sejerø s. 5
Mineulykke ved Sejerø s. 14
Guidet tur til Kongens Møller s. 22
Oplysninger om Bjergsted Lokalhistoriske Forening og Arkiv s. 23
Medlemskontingent s. 24

Nr. 1 Februar 2025 Årgang 45

Bjergsted Lokalhistorisk Forening og Arkiv

Bjergsted Lokalhistorisk Forening og Arkiv indsamler, registrerer og bevarer billeder og skriftligt materiale med historisk relevans fra den tidligere Bjergsted Kommune, der omfatter de fire tidligere kommuner Viskinge Avnsø, Bregninge-Bjergsted, Føllenslev-Særslev og Sejerø.

Arkivet modtager billeder og personlige papirer som breve, dagbøger, erindringer, soldaterpapirer, næringsbreve m.m. samt skøder, ejendomspapirer, foreningsprotokoller, virksomhedspapirer m.m.

Tænk på arkivet, næste gang, du skal rydde op i de gamle billeder og papirer, måske for dine forældre. Smid det ikke ud, er du i tvivl, kan du fx ringe og spørge, om det har interesse for Arkivet på tlf. 59 29 14 08.

Vi har lokaler i Aktivitetscentret Åvangen, Centervej 13, 4470 Svebølle, og du kan træffe os tirsdage og torsdage kl. 10-12, og desuden den første torsdag i måneden kl. 14-16.

Frivillige i Arkivet:

Jens Weinreich
Poul Nautrup
Connie Djernis
Benny Jørgensen
Jørgen Rasmussen
Carl Georg Frigast
Kirsten Kallenbach
Gunnar Petersen
Rud Lynge Jacobsen
Merete Hansen
Anne Grethe Høj
Tina Petersen
Arne Jensen
Inge Vibeke Jensen
Karsten Ahrens

Generalforsamling 2025

afholdes ~~tirs~~tors-dag d. 13. marts 2025 kl. 19 i Aktivitetscentret Åvangen, Centervej 13, 4470 Svebølle.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1) Valg af dirigent
   a. Valg af 2 stemmetællere
2) Formandens beretning
3) Kassererens beretning. (Regnskabet udleveres på generalforsamlingen). Regnskabet kan også rekvireres forud ved henvendelse til arkivet)
4) Valg:
   a. Valg til bestyrelsen:
      På valg: Karsten Ahrens, modtager ikke genvalg.
      Kirsten Kallenbach, modtager genvalg.
      Rud Jacobsen ønsker at udtræde af bestyrelsen.
      Valget er gældende for 1 år, da det er uden for valgperioden.
   b. Valg af to suppleanter:
      På valg: Connie Djernis.
      På valg: Vakant
   c. Valg af revisorer:
      På valg: Jan Østergaard og Jørgen Rasmussen.
      Begge modtager genvalg.
   d. Valg af revisorsuppleant:
      På valg: Lene Jørgensen, der modtager genvalg.

5) Indkomne forslag.

Forslag til behandling af forslag på generalforsamlingen skal være formanden i hænde senest 27. februar, 2025.

6) Eventuelt.

Efter generalforsamlingen er der foredrag om Nekselø af forfatter Annie Brydegaard Danielsen, der har udgivet en e-bog om Nekselø.

Indbydelse til foredrag

"Paraplyen", der er Paraplyorganisation for de otte lokalarkiver i Kalundborg Kommune, indbyder til foredrag

onsdag d. 5. februar, 2025 kl. 19.00

i Ubby Forsamlingshus, Hovedgaden 19, Ubby,

4490 Jerslev Sj.

Palle Bruun Olsen, der har været ansat i Kalundborg Kommune som konsulent for den kommunalt ejede kunstsamling, holder foredrag med titlen "Mit liv som kunstdetektiv".

Der er gratis adgang til foredraget, og der kan købes øl og vand.

Historier om os og vores slægter

af Peter Birk og Annette Lindberg.

Coronatiden har sat sine spor i samfundet, men ikke alle er negative.

Da Peter Birk ikke kunne have den samme kontakt med sine børnebørn under coronarestriktionerne som tidligere og frygtede, at relationerne blev svagere, tænkte han, at så ville han og hans hustru sikre, at familiens historie ikke blev glemt.

Projektet, der startede som et ønske om at skrive historien til børnebørnene, Agnes og Eigil, endte med at blive en bog, der blev udgivet i 2020.

Her følger anden del af Peter Birks beretning om sin mors familie, Emmy Marie Andersen, der stammede fra Sejerøs største slægtsgård, Sejerbygaard, hans besøg på Sejerø som barn og om beboernes liv og livsvilkår på Sejerø fra omkring 1900 og frem til 1960-erne.

Vi bragte første del i medlemsbladet fra juli 2024 om Peter Birks familie i Eskebjerg.

Ferier på Sejerø

Da jeg var barn, var vi tit på ferie på Sejerø. Det tog en time at sejle derover fra Havnsø. Færgen blev kaldt Runden. Det var vist en ombygget fiskekutter. Jeg husker lossebommen til lastning af gods, hvor der somme tider svævede en gris eller en hest, der skulle med færgen. Der var et bredt agterdæk og en meget lang trappe der endte i bunden af skibet, hvor passagererne kunne opholde sig under overfarten.

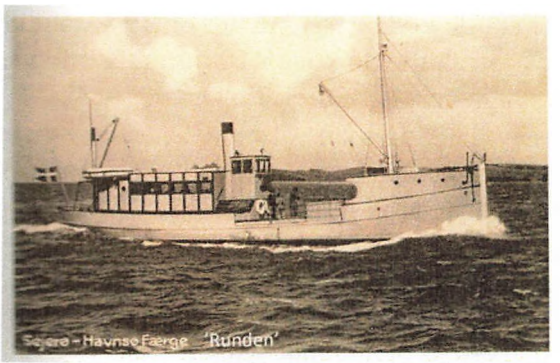

Sejerbygaard lå midt i Sejerby, omkring en kilometer inde i landet. Først kom man til gadekæret, så skulle man til højre og et par huse op ad kirkebakken, så lå den her på venstre side.
En stor firelænget gård, med en vognport som man skulle igennem. Stuehuset var længen til højre på den brolagte gårdsplads. Den første dør førte ind til mormor, længere nede kom man via en lille entre ind i tante Emmas køkken.
Det var et langt smalt lokale. Man sad ved et langbord og spiste. Der var en bænk under vinduet og enkelte stole på den anden side.
Henne i hjørnet var et stort gammeldags komfur. Der var noget særligt ved at spise på Sejerø. Det var gårdens egne produkter, og de særlige Sejerø-retter. Hønsekødsuppe med stegte grønsager. Et bjerg af hakket porre, løg og persille blev stegt i smør på panden til det var næsten sort. Det kom man så i suppen som krydderi. Det kunne også bruges til gule ærter.
Grynkavor var vist noget i retning af klatkager, dem spiste man med sirup, og så fik man hvedebrød, når det skulle være fint. Fulskavor fik man kun når der var fest. Flæskefars og spæk blev rullet til nogle kugler på størrelse med en valnød. Så lavede man en dej af bygmel og vand, rullede den ud på en bordplade og stansede små cirkelrunde skiver ud med et glas. Det pakkede man kuglerne ind i, kom en timiankvist ved og rullede dem runde i hånden. Det kunne være svært at håndtere. Men da man fik dybfrysere, gik det lettere. Så kunne man fryse farskuglen, så den ikke mistede faconen når den blev pakket ind og rullet.
Fulskavorne skulle koge i vand. Efter et stykke tid begyndte de at flyde ovenpå. Så skulle de koge i 10 minutter endnu. Så nu har I en opskrift på slægtens nationalret: Fulskavor.
Det var massiv mad, og man var en tøse-dreng hvis man ikke kunne spise 10. Man spiste dem med groft salt. Det gjaldt om at bide et hul så saften blev derinde og ikke løb ud eller sprøjtede på naboen. Der skulle altid være en, der bare var en klump dej uden kød–bare for at drille. De fandtes også i en anden udgave. Kyd, kæj og køvor (kød, kind og kæber på rigsdansk). Det var massive fulskavor medrosiner, som man spiste til et kogt svine-hoved.

Det blev en tradition at jeg hvert år til vintersolhverv lavede fulskavor til vores gæster. Det vænnede de sig til efter hånden. Men de blev også forbedret lidt med ristet bacon i farsen.

Når der var fulskavor, var der fest på Sejerø. Ikke noget med øl og snaps. Indre Mission stod stærkt på øen, alle var afholdsmænd. Man kunne slet ikke købe alkohol på Sejerø.
Dans og kortspil var forbudt og syndigt, men vi børn havde det festligt. Vi kunne en masse sanglege, som vil legede på engen bag præstegården eller i loen. To mand frem for en enke, Munken går i enge, Bro, bro, brille, Ræven rask over isen, osv. Det var spændende og sjovt. Især da vi blev lidt ældre og interesserede os for at holde om de piger, der var med.

Mor som ung

Jeg husker sådan et bryllup hos Bentsen, der boede i en gammel, meget lavloftet gård, der lå og krøb sammen helt ude ved Bøel Hug. Hans datter, der vist nok hed Elly, skulle giftes. Det var fjerne slægtninge, men jeg er nok i familie med de fleste af øens beboere. Mange giftede sig med andre øboere. Der var en udbredt skepsis for dem ovre fra fastlandet, som nogle fejlagtigt kaldte Sjælland. Bryllupsfesten startede altid med, at alle, der havde et jagtgevær, stillede sig op på række uden for kirken med løst krudt i geværet og fyrede op i luften, når brudeparret kom forbi.

Det mest dramatiske bryllup var dog mine forældres.

Mine forældre, 1930

Brylluppet blev holdt på Sejerø, men på vej hjem sejlede færgen på grund, og alle gæsterne måtte reddes i land i småbåde. Jeg kan ikke rigtig få det til at hænge sammen, medmindre skipperen alligevel må have været meget fuld, for Sejerø Rev ligger langt fra den rute man normalt sejler fra Sejerby til Havnsø.

Det hed i øvrigt ikke revet, med 'røvi'. Man havde sin helt egen dialekt på Sejerø. For mig lød det som en blanding af fynsk og sjællandsk. Det kunne være svært at forstå, når de snakkede indbyrdes. Man skulle 'Nør a gadi te baveri' (Ned af gaden til bageren). Når mor snakkede i telefon med Sejerø nummer 8 (vi havde selv Hørve nr.9) snakkede hun sejerbosk, og vi forstod ikke meget.
Der var også nogle ord som kun fandtes på Sejerø. Når mormor gik og smånussede med potteplanter, sagde hun, at hun gik og 'mulfuggede'. Jeg har en teori om at ordet er lånt fra en sømand der måske heller ikke har kendt betydningen af 'mule fucker', men bare syntes det lød smart.

Telefonen på Sejerbygaard var en gammel model af træ, der hang på væggen i stuen. Man løftede hørerøret op til øret, og talte ind i en tragt på apparatet. Der hørte et par kæmpe-batterier til apparatet.

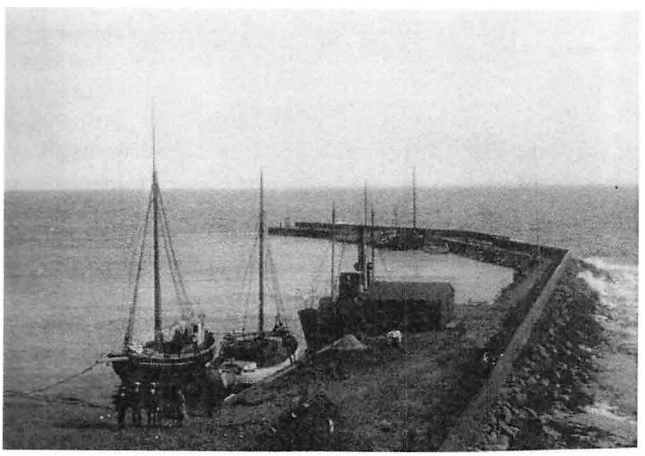

Billede af Sejerø Havn, som den så ud i min barndom

Spiritusforbuddet holdt længe, men som alle forbud blev det brudt. Ingen kunne forhindre, at folk bestilte en kasse øl i Havnsø og fik den fragtet over med færgen. Når Sejerøs fodboldhold var på Sjælland, skulle der eksperimenteres, og mange af spillerne blev fragtet fulde og glade hjem, til stor forargelse for de missionske.

Rideskole på Sejerø, Peter og Anders Evald

Men det sjoveste var nytårsaften på Sejerø. Så var alt tilladt, og vi børn havde et frygteligt mas med at trække rundt med fastvogne, der absolut skulle ud i gadekæret, hejse havelåger op i flagstangen, og hvad vi nu kunne finde på. Det var tit grove løjer, som at lægge en glasplade over skorstenen så den ikke ville trække. Den værste jeg hørte om var, at nogle havde kommet gær i lokummet, så indholdet voksede op af tønden og ud på gulvet i det lille hus.
Men der var frygteligt koldt om natten. Værelserne var oppe på 1.sal. De var ikke isolerede og der var ingen varme. Man fik en varmedunk med til at tage det værste, og så var det bare med at krybe ned under dynerne. Det var mere fjer end dun, de var fyldt med. Vi kaldte dem blydyner eller døde høns, og når man først var kommet ned under dem, lå man som i en konvolut, og ånden fortættedes til tåge ud af munden.

Det var koldere dengang, og i isvinteren 1941 var sejlrenden frosset til, og man manglede købmandsvarer på Sejerø. Far var med til at køre derover på isen med en lastvogn. De havde stukket en telefonpæl gennem vinduerne i førerhuset, så den ragede langt ud på begge sider. De håbede så at blive hængende på den, hvis lastvognen gik gennem isen.

Der var også en hverdag som vi deltog i. Vi skulle ud at flytte køer, der var tøjret på marken og fange kvier, når de skulle på stald. De var blevet halvvilde i løbet af sommeren, og det kunne være noget svært at være cowboy med lasso. Tit blev vi slæbt efter kvierne hen over græsset. Vi fik nogle knubs, men der skete aldrig noget alvorligt.
Sommetider red vi ud til markerne. Det var sindige arbejdsheste, som var svære at skræve over, men rytter blev jeg aldrig.
Om foråret samlede vi mågeæg på stranden. De var mindre end hønseæg, men smager godt, og blommen var flot rød. Det var den også på hønseæggene, hvis hønsene havde gået på stranden. Det kunne de godt, for der var ingen ræve på Sejerø.
Hvis der skulle komme en derover en isvinter, var alle, der havde et jagtgevær, med til at få den nedlagt.
Vi samlede også mågeunger. De skulle have lige den alder, hvor de kunne løbe fra reden, men ikke flyve eller løbe hurtigere end os.
Også andeæg samlede vi. Det var mere organiseret. Man gravede huller til vilde gravænder ude ved skrænterne, lagde en flise over graven, så kunne man løfte flisen og hente æg om foråret.
Til påske trillede man kogte æg ned ad Tyvsbjerg. Der var vist et eller andet med, at man skulle forsøge at ramme de andres æg. Det var en gammel tradition på øen, et frugtbarhedsritual, der var ældre end både missionen og kristendommen.

Anders Evald er min jævnaldrende fætter, og det var meget ham, jeg legede med som barn. Han havde tre søskende, men var den eneste, der blev på øen og slog sig ned som landmand.

Han købte Strandgaarden nede ved havnen, og senere har en af hans døtre overtaget gården.
Min anden sejerøfætter, Peter Åge, overtog Sejerbygaard, men drev også en gård ved Viborg, som hans kone havde bragt ind i ægteskabet. Han foretrak at bo ved Viborg.
Der var også to kusiner på Sejerø, Åse og Else. De blev begge gift og flyttede fra øen.
Åse fik tvillinger, og Else fik trillinger.
Det med tvillinger og trillinger ligger i sejerøgenerne.
Johannes og tante Asta var tvillinger, min søster og bror, Søster og Arne, er tvillinger.
Til mine forældres guldbryllup stillede jeg alle tvillinger og trillinger op til fotografering.
Det blev et stort billede.

Tvillinger og trillinger.
Bagerst kusinerne Åse og Else og tvillingerne Søster og Arne.
Trillingerne forrest er Elses, og tvillingerne er Åses, sammen med mors tvillingesøskende Asta og Johannes

Udgivet af Peter-Birk.dk
Lyngsøvænget 12, 8600 Silkeborg
© Peter Birk, Annette Lindberg 2020
Trykt af P. O. Pedersens Vej 26, 8200 Aarhus

De to forfattere:

Annette Lindberg, 1948, lærer. Har undervist på specialskole i 36 år.

Peter Birk, 1943, bibliotekar. Stadsbibliotekar i Silkeborg.

De to forfattere på det gode skib Fylla

Mineulykke ved Havnsø

af Kirsten Kallenbach

Søndag morgen, den 30. april, 1944 ramte ulykken Havnsø.

Fiskekutteren "Argus" blev minesprængt under fiskeriet, og de tre ombordværende omkom. En af dem var en familiefar fra Havnsø.

Havnsø var dengang en driftig fiskerihavn, da fiskeriet var rigtig godt i Sejerøbugten. Der var to hjemmehørende fiskekuttere og fem-seks bundgarnsjoller, og mange kuttere fra andre havne landede også deres fangst i Havnsø og sejlede ud fra Havnsø på deres daglige træk. Der var kuttere fra Nekselø, Sejerø, Hundested, Rørvig, Reersø med mere.

Der var to fiskeeksportører. Harry Jensen, der havde forretning på hjørnet af Havnevej og Smedevej med både detailsalg og engros, og Vilhelm Villadsen, der havde virksomhed på Møllevej, men som udelukkende handlede engros. Hver dag blev der sendt flere lastbiler med frisk fisk til København.

De fleste af Havnsøs mænd var beskæftiget ved fiskeriet, nogle fiskede fra Havnsø, men mange måtte søge hyre i andre dele af landet.

En stor del af jollerne fiskede med langliner, og der skulle skaffes agn til de mange kroge. De yngre drenge skaffede ofte ormene ved at "pumpe" sandorm på det lave vand ved hjælp af et bræt og en snor, hvor ormene blev suget op af deres huller og samlet sammen.

Mange af drengene hjalp til med at klargøre liner, rense garn og lignende, inden de blev konfirmeret, og ofte anskaffede de sig et garn eller et par liner, som de roede ud og røgtede, før de tog i skole. Fangsten blev solgt, og på den måde sparede de sammen til mere grej eller måske en lille jolle.

Efter endt skolegang blev mange drenge forhyret på en fiskerbåd, og så startede deres erhvervskarriere.

Havnsø Havn var tidligt et lille fiskerleje, hvor der også var færgeforbindelse til Nekselø og Sejerø, og i 1906 blev den første mole anlagt som en T-mole, hovedsagelig for fragtskibe. I 1933 blev der anlagt en mole mere som læmole, og i 1978 blev den sidste mole bygget, så havnen fik sit nuværende udseende med færgelejerne længst mod øst.

Havnsø Havn.
Billedet er fra 1974, hvor havnens anlæg var som i 1944.

Om morgenen den 30. april stod fiskekutteren "Argus" til søs fra Havnsø sammen med kutteren "Hærvig" fra Kalundborg.

"Argus" var hjemmehørende i Hundested og ejedes af skipper Niels Nielsen, der var ombord sammen med de to forhyrede fiskere, Axel Andersen fra Havnsø og Marius Jørgensen fra Hundested.

Axel Andersen, der var 44 år, var gift og far til en søn på 9 år.

"Argus" havde for kort tid siden været på bedding i Hundested, og skipper Nielsen besluttede at sejle til Havnsø for at fiske derfra.

De to kuttere sejlede mod nord, "Argus" fortsatte lidt nærmere mod

øst for at fiske med snurrevod ud for Skamlebæk. Under dette arbejde havde kutterens vod fanget en mine.

Beretningen om den forfærdelige ulykke kom i landsaviserne.

Følgende beretning er et uddrag fra en kronik i "Politiken" fra den 24. juni 1944, med overskriften "Sidste Dræt", skrevet af redaktør Sven Alkærsig. Redaktøren besøgte egnen og befandt sig tilfældigt på havnen og er således et førstehåndsvidne til det, der udspillede sig på havnen.

Kromanden gik ud og ind og havde ingen ro på sig. Hvert Øjeblik stod han på Vejen og spejdede ud over Havet. En Mand på Cykel standsede op.

-Der er en Kutter på vej ind nu, maaske ved han noget om det.

.....

Men inden Båden lagde til, kom Skipperen ud og råbte:

- Har I hørt noget om noget, der er sket her til Morgen?

Maskinen stoppede.

-Der er blevet ringet, at en Mand ovre ved Skamlebæk har hørt en Eksplosion ude fra Bugten og set vandet stå højt op, var der en der svarede.

Skipperen så ned i Dækket.

Så sagde han til styrmanden:

-Ræk mig den der!

Styrmanden rakte ham et gammelt Bildæk ved et Stykke Tov.

-Er der nogen, der kender Ringen her?

-Ja, det gør jeg, svarede en ung Mand. Det er et Friholt fra "Argus". Jeg har lige været ude med den for et par dage siden.

Ja, det er fra "Argus", det Friholt der.

Skipperen gik fra Borde.

-Saa kan enhver selv regne ud, hvad der er sket, sagde han stilfærdigt

-Har I da set nogen gaa ned?

-Vi har ingenting set og ingenting hørt for Maskinen. Vi laa og trak Vod vel en 3-4 Kvartmil fra hinanden, "Argus" lidt bagud og ind

mod Land. Saa siger jeg engang til Styrmanden: Hvor er "Argus"? Han vidste ingenting. Den var aldeles som blæst væk fra Overfladen. Vi gik straks derned til Stedet og kom ind i Olie, der laa og flød paa Vandet saa langt som herfra og ind til det Hus. Et Sted saa vi Olie drive op fra Bunden. Vi blev dernede hele Formiddagen, men fandt kun denne her Bilring og ellers ikke en splint. Han maa have faaet et Hold, og saa har han vel villet gøre Garnet fri, og saa...
-Og de tre, der var med?
Skipperen svarede ikke, men gik hen og satte bilringen fra sig.
I dette øjeblik skilte en lille 10-aars Dreng sig ud fra Tilhørerskaren og løb, så stærkt, hans Ben kunde bære ham, hjemefter.
Hans Far havde været paa "Argus".
Børnene, der legede paa Gaden holdt et Øjeblik inde og saa efter ham. Saa fortsatte de.
En kvinde, i lys Sommerkjole kom ud fra et lille hvidt Hus helt nede paa Strandbredden. Hun løb Drengen i Møde. Langt borte fra saa jeg dem. Drengen stod et Øjeblik med Ansigtet vendt op mod hende; saa greb han om hende og trykkede sig ind til hende, og hun bøjede sig ned og strøg hans Haar. Sammen gik de ind i det lille Hus, de to, fra denne Morgen Moder og Enke, Søn- og faderløs.

Under og efter Anden Verdenskrig blev et stort antal skibe og fiskekuttere minesprængt i de danske farvande. Englænderne udlagde 12.000 miner af forskellig slags fra Limfjordens udmunding i Kattegat, Hals Bare, og sydpå, for at besværliggøre tyskernes fremrykning og sejlads i de indre danske farvande på deres vej mod Norge.
Minerne udgjorde op gennem 40-erne, 50-erne og flere årtier frem en stor fare for den danske skibsfart, og også for fiskerne, der risikerede at få dem i deres vod og trawl under fiskeriet. Det sker stadig, at der dukker sprængfarlige miner op i forbindelse med fiskeri, nu over 80 år efter udlægningen.

Den minesprængte kutter "Argus" på havnen efter hævningen.

Søværnet skønnede i 2023, at der stadig er op mod 6000 ueksploderede miner tilbage. Det skønnes, at ca. 10% endnu er sprængfarlige, og de er endnu farligere nu, da de er særdeles ustabile på grund af nedbrydning af materialet.

Det eneste, der blev fundet på stedet, hvor minesprængningen var sket, var en olieplet og en bilring, der var blevet brugt som fender på "Argus". Eftersøgningen efter de tre besætningsmedlemmer gav intet resultat.

Efter tre uger drev alle tre lig i land inden for et døgn. Axel Andersen fra Havnsø blev fundet ved Korevlen ved Høve Strand. Niels Nielsen, der stammede fra Lumsås, blev fundet ved Odden, og Marius Jørgensen blev fundet ved Rørvig.
Man sagde, at havet havde bragt de tre fiskere hjem, hvor de stammede fra.

Der blev afholdt en højtidelighed ved kapellet på Nykøbing Sygehus, hvor de tre omkomne var blevet bragt til, så der kunne afholdes ligsyn.
Højtideligheden blev fulgt af mange. Familierne, fiskere, tidligere marinere, de politibetjente, der havde været med ved fundene, og også et større presseopbud var til stede. Fiskeriforeningernes faner stod æresvagt ved de tre kister.

Derefter blev de tre kister ledsaget til deres hjembyer.

Axel Andersen blev begravet fra Føllenslev Kirke, hvor kirken var fyldt. Lokalsamfundet tog afsked med et offer for krigen.

Aksel Andersens enke, Dagmar, blev året efter tildelt en årlig livslang hædersgave af Ministeriet for Handel, Industri og Søfart på 800 kr. om året, hvilket i 2024 svarer til ca.18000 kr. om året.

Den efterladte søn, Aage, fik tildelt 200 kr. om året til han blev 18 år, og det vil svare til ca. 5000 kr. i 2024.

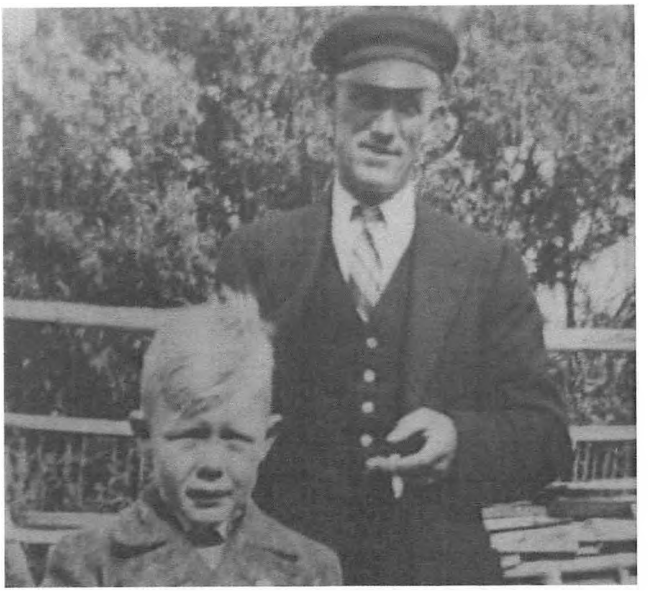

Aksel og Åge Andersen,1942

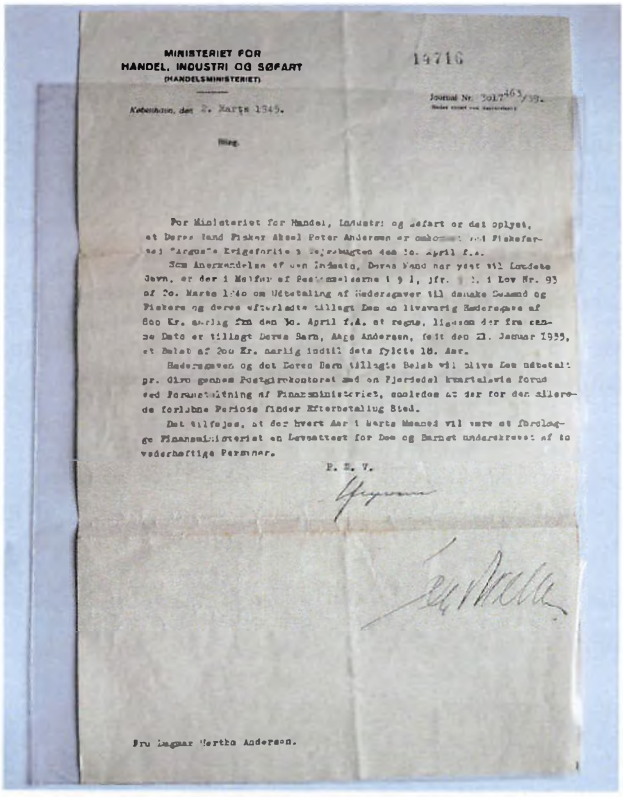

MINISTERIET FOR
HANDEL, INDUSTRI OG SØFART
(HANDELSMINISTERIET)

14716

Journal Nr. 3017/463/39.

København, den 2. Marts 1945.

Blæg.

For Ministeriet for Handel, Industri og Søfart er det oplyst, at Deres Hand Fisker Aksel Peter Andersen er omkommet ved Fiskefartøj "Argus" Krigsforlis i Sejrebugten den 30. April f.a.

Som Anerkendelse af den Indsats, Deres Mand har ydet til Landets Jævn, er der i Melfor af Postkommelserne i § 1, jfr. § 2, i Lov Nr. 93 af 20. Marts 1940 om Udbetaling af Hædersgaver til danske Sømand og Fiskere og deres efterladte tillagt Dem en livsvarig Hædersgave af 800 Kr. aarlig fra den 30. April f.A. at regne, ligesom der fra samme Dato er tillagt Deres Barn, Aage Andersen, født den 21. Januar 1935, et Beløb af 200 Kr. aarlig indtil dets fyldte 18. Aar.

Hædersgaven og det Deres Barn tillagte Beløb vil blive Dem udbetalt pr. Giro gennem Postgirokontoret med en Fjerdedel kvartalsvis forud ved Foranstaltning af Finansministeriet, saaledes at der for den allerede forløbne Periode finder Efterbetaling Sted.

Det tilføjes, at der hvert Aar i Marts Maaned vil være at forelægge Finansministeriet en Levnettest for Dem og Barnet underskrevet af to vederhæftige Personer.

P. S. V.

Fru Dagmar Hertha Andersen.

Dokumentet, der omhandler hædersgaven til den efterladte hustru og søn.

Minesprængte fiskerfartøjer i de indre danske farvande

Minesprængte fiskerfartøjer	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Minesprængning.	1	10	4	19	23	19	4
Minespræng. med dødelig udgang	1	6	2	6	9	7	1
Omkomne	13	11	7	11	14	18	2

Tallene omfatter kun danske fiskerbåde. Der blev også minesprængt mange danske fragtskibe og udenlandske fartøjer, særligt svenske og tyske. I Nordsøen var der ligeledes meget store tabstal

Axels Andersens efterladte søn, Aage Andersen er i dag 90 år og bor stadig sammen med sin hustru i Havnsø.
Aage Andersen var fisker i mange år, inden han gik i land og fik job hos NVE.

Hver dag går Aage en morgentur ned til havnen, helt ud på nordmolen, og ser ud over Nekseløbugten.

Kilder:

Aage Andersen, personlig beretning.

Poul Bech: Søkrig i danske farvande under Anden Verdenskrig1939-42 s. 270-272.

Poul Bech: Søkrig i danske farvande under Anden Verdenskrig 1943-45 s. 334-341.

Kronik i Politiken 24.06.1944 af redaktør Sven Alkærsig

Kalundborg Folkeblad, forsiden 01.05.1944

Kalundborg Folkeblad omtale af mindehøjtidelighed og begravelse.

Tur med Lokalhistorisk Forening og Arkiv

Kør-selv-tur med guide

fra Åvangen, Centervej 13, 4450 Svebølle,

torsdag 15. maj 2025 kl. 18.30 til Kongens Møller.

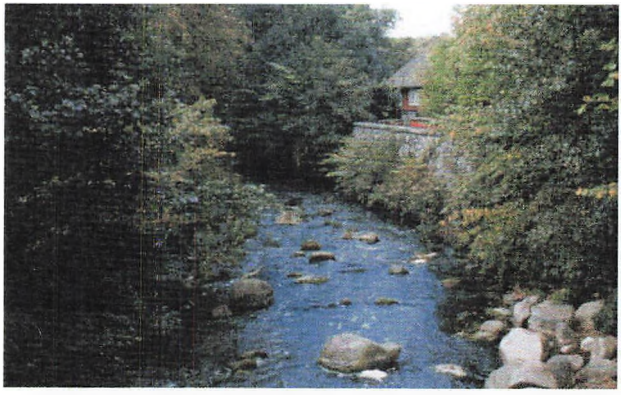

Vi mødes ved Åvangen kl. 18.30 og fylder bilerne op. Da der er begrænsede parkeringsmuligheder på de forskellige lokaliteter, er vi nødt til at sætte begrænsning på til det antal deltagere, der kan være i fem biler.
Erik Ebdrup vil være vores guide på turen, hvor vi kommer ud af bilerne på de fem lokaliteter for at høre beretningerne.
Turen forventes at vare 1,5 time.
Efter turen samles vi i Åvangen til en kop kaffe, hvor det vil være muligt at stille supplerende spørgsmål til Erik Ebdrup.
Husk passende tøj og fodtøj efter vejret, da vi skal være ude en del af turen.
Inviter gerne ikke-medlemmer med, de er velkomne.
Turen er gratis for medlemmer. Ikke-medlemmer 20 kr.
Tilmelding senest 5. maj til bjergstedlokalarkiv@gmail.com
eller tlf. 59 29 14 08 efter "først-til-mølle-princippet".

Bjergsted Lokalhistorisk Forening og Arkiv – ISSN 2246-350 X

Foreningens bestyrelse:

Formand:
Kirsten Kallenbach, Bøgevej 29, Havnsø, 4591 Føllenslev.
Telf.: 20 29 70 71

Næstformand:
Jens Weinreich, Gartnervænget 7, Ubby, 4490 Jerslev.
Telf.: 59 29 15 44 Mob.: 22 12 43 70

Bestyrelsesmedlemmer:
Karsten Ahrens, Højvangen 15, 4470 Svebølle.
Tlf.: 20 42 32 92

Rud Lynge Jacobsen, Berberisvej 1d. 4470 Svebølle.
Telf.: 59 29 12 96, mob.: 61 11 66 54

Poul Nautrup, Bjørnsvej 12, 4593 Eskebjerg.
Tlf.: 59 29 12 18, mob.: 24 80 03 97

Kontor:

Centervej 13, 4470 Svebølle Tlf.: 59 29 14 08
E-post: bjergstedlokalarkiv@gmail.com
Arkivets hjemmeside: www.bjergstedarkiv.dk
Arkivets Konto: Reg. 2190 Konto nr. 5114404200

Åbningstid: 1. torsdag i måneden kl. 14-16, samt efter aftale.
Det er en god ide at aftale tid med os – så vi kan forberede os på dit besøg
Juli måned – ferielukket.

Ansvarshavende redaktør: Kirsten Kallenbach

Redaktører: Connie Djernis og Kirsten Kallenbach

Medlemsbladet udkommer 2 gange om året – 1. februar og 1. juli
Eftertryk med kildeangivelse tilladt.

Husk af betale medlemskontingent 2025

Enkelt kr. 100
Par kr. 150
Kontingentet er gældende et år fra 1. marts
Beløbet bedes indsat på arkivets konto:
reg.nr. 2190 konto nr. 5114404200
Kontingentet kan også betales ved besøg i arkivet:
1. torsdag hver måned i tidsrummet
kl. 14 – 16. (Juli måned lukket)